

HEEL WAT VRAGEN ROND BREXIT EN GEVOLGEN HANDEL MET EU

© Piotr Kuczyński

Nu Europa zijn standpunt heeft bepaald en de Brexitonderhandelingen van start kunnen gaan, kijken we even waar de Britse buitenlandse handel in sierteeltproducten voor staat. Over de Brexit is al heel wat inkt gevloeid maar het blijft enigszins koffiedik kijken wat de onderhandelingen zullen opleveren nu Europa eerder harde standpunten heeft ingenomen. Sinds de uitkomst van het referendum noteert de koers van het pond ruim 12% lager en de uitspraken over een harde Brexit verstevigen deze beweging. Ondernemers ondervinden al geruime tijd tegenvallers als gevolg van de valutaschommelingen.

.....
Pieter Van Oost – Willy De Geest

Het Verenigd Koninkrijk is een belangrijke afzetmarkt voor onze sierteeltproducten. Het VK telt 52,3 mln consumenten (ouder dan 15 jaar) en de Britten voerden in 2016 meer dan 1,4 miljard euro aan bloemen en planten in. Zij spendeerden in 2012 gezamenlijk 4.062 mln euro aan bloemen, planten en de tuin. Niettegenstaande het per capita verbruik al flink is gestegen, is dit nog relatief laag in vergelijking met andere West-Europese landen en is er groeimarge.

De Britse sierteelt is een relatief kleine productiesector met 529 ha serre- en 6.800 ha buitenteelten. Er is dan ook een belangrijke import van sierteeltgewassen en bloemen. De landen van de EU27 zijn goed voor ruim 33% van de totale invoer (466 mln euro) met Nederland (387 mln euro) als koploper. In de EU27 is België de derde grootste uitvoerder van sierteeltproducten naar het VK. Deze was in 2015 goed voor bijna 59 miljoen euro. Toch moet er ook nog rekening gehouden worden met een onrechtstreekse export van Belgische sierteeltproducten naar de UK en dit via de Nederlandse handelskanalen.

Het VK heeft als EU-lid toegang tot de gemeenschappelijke markt waar vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen geldt. Nu zal het VK met de EU moeten gaan onderhandelen over de voorwaarden voor handel tussen het VK en de EU. Belangrijk gegeven is dat het VK in aanzienlijke mate afhankelijk is van de import om aan de consumentenbehoefte te voldoen. Daarnaast heeft de EU met tal van derde landen handelsafspraken gemaakt. Na de Brexit valt het VK buiten deze afspraken en zal het land zelf met derde landen handelsvoorwaarden moeten opstellen. Bij het opstellen van een handelsovereenkomst met het Verenigd Koninkrijk zal de EU

▲ De landen van de EU27 zijn goed voor ruim 33% van de totale Britse invoer van sierteeltproducten met Nederland als koploper.

afspraken maken over tarieven en andere, non-tarifaire maatregelen die de handel beïnvloeden. Sanitaire en fytosanitaire maatregelen vormen de belangrijkste van deze non-tarifaire maatregelen.

Het is voor de Europese sierteeltsector essentieel dat toegang tot de Britse markt verzekerd blijft. Bijgevolg zijn fytosanitaire en douane-barrières, quota's of importheffingen niet gewenst zodat het rechtvaardigheidsprincipe (zogenaamde level playing field) kan gegarandeerd worden in de concurrentie met

▲ Of het VK zijn eigen sierteelproductie zal aanzwengelen als gevolg van de uitkomst van de Brexit-onderhandelingen blijft nog een open vraag.

Derde Landen, voornamelijk als het om standaard sierteelproducten gaat.

Een ander belangrijk aspect is de valutaverhouding euro/sterling. Al bij de bekendmaking van de Brexit werden de valutashommelingen goed gevoeld in de export naar de UK. Dit leidde eind 2016 al tot een daling van de Nederlandse/Europese export naar de UK met 10%. De export zal echter niet wegvallen omwille van de Brexit, maar zal wel aangetast worden omdat het Britse pond verder verzwakt. In december 2015 was 1 euro = 0,70 pond, begin april 2017 was 1 euro = 0,8582 pond. Europese (en Belgische) producten zullen in vergelijking duurder worden voor Britse bedrijven en consumenten. De onmiddellijke impact van de Brexit gaat dan ook in de richting van een daling van o.a. de Belgische export en dit onder invloed van de verzwakking van het pond. De eerste signalen bevestigen dit vooral voor grotere en meer waardevolle planten.

Het Verenigd Koninkrijk zal uiteraard bij die landen kopen die het goedkoopste product aanbieden. De vraag is ook of de UK importheffingen zal opleggen voor sierteelproducten. Gezien de UK een netto invoerder is van sierteelproducten zou dit meer effect kunnen hebben op de Britse invoer dan op hun eigen export. Mocht de UK dezelfde importheffingen opleggen als deze die de EU oplegt bij invoer uit Derde Landen – denk aan snijbloemen uit Kenya, Ethiopië of Ecuador – dan zou dit het EU-product in de UK merkbaar duurder maken. Doordat het Britse product dan competitiever wordt, zou dit ook kunnen leiden tot een aanzwengeling van de eigen inlandse productie voor bepaalde gewassen. Evoluties in die aard zouden ook kunnen gaan leiden tot gevoelige prijsbewegingen op de markt.

Veel vragen

Er zijn dus heel wat factoren die kunnen spelen in de evolutie van de marktverhoudingen tussen de UK, Europa en Derde landen. Of hierbij de productie in het VK zal groeien, hangt op zijn beurt af van heel wat factoren zoals beschikbaarheid van investeringsfondsen, seizoenen en klimaat en beschikbaarheid van werkkrachten, denk aan seizoenarbeid en buitenlandse werkkrachten.

Naast deze mogelijke evolutie zijn nog andere elementen die een rol kunnen spelen in de handelsontwikkelingen met de UK

BELGISCHE EXPORT VAN SIERTEEL-PRODUCTEN NAAR HET VERENIGD KONINKRIJK

2015 - boomkwekerij

15% van de totale Belgische export van sierteelproducten. Exportwaarde van 19,4 miljoen €.

Het Verenigd Koninkrijk is na Frankrijk de 2de voornaamste exportbestemming van Belgische boomkwekerijproducten.

2015 - kamerplanten

14% van de totale Belgische export van sierteelproducten. Exportwaarde van 13,2 miljoen €.

Het Verenigd Koninkrijk is na Frankrijk de 2de voornaamste exportbestemming van Belgische kamerplanten.

2015 - perkplanten

18% van de totale Belgische export van sierteelproducten. Exportwaarde van 9,8 miljoen €.

Het Verenigd Koninkrijk is na Frankrijk de 2de voornaamste exportbestemming van Belgische perkplanten.

2015 - azalea en rhododendron

8% van de totale Belgische export van sierteelproducten. Exportwaarde van 2,3 miljoen €.

Het Verenigd Koninkrijk is na Frankrijk, Nederland en Italië de 4de voornaamste exportbestemming van Belgische azalea's en rhododendrons.

2015 - snijbloemen

11% van de totale Belgische export van sierteelproducten. Exportwaarde van 8,4 miljoen €.

Het Verenigd Koninkrijk is na Nederland en Frankrijk de 3de voornaamste exportbestemming van Belgische snijbloemen.

Import van bloemen en planten uit het UK

Het Verenigd Koninkrijk voert een verwaarloosbaar aandeel bloemen en planten in naar België. De voorbije 5 jaar schommelde de waarde aan ingevoerde sierteelproducten uit het UK tussen de 500 000 en de 900 000 euro. Het grootste deel is voor rekening van de boomkwekerij. Voor kamerplanten, perkplanten en snijbloemen gaat het over slechts enkele tienduizenden euro's. De Belgische handelsbalans voor sierteelproducten is dus bijzonder positief ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk. ■ (Bron: Eurostat + bewerkingen VLAM)

na de Brexit. Denk aan de productiestandaarden binnen de EU en douaneformaliteiten en importkosten ondermeer omdat de UK geen lid is van Schengen. Ook de Britse standaarden rond gewasbescherming en biotechnologie zorgen voor vraagtekens over de toekomstige houding van de UK tegenover de in de EU27 voortgebrachte producten.

Dit zadelt ons met heel wat vragen op over een mogelijke Britse houding tegenover de import van sierteelgewassen en die aan de onderhandelingstafel zeker en vast heel wat diplomatieke ervaring zullen vereisen. Op Europees niveau stellen we vast dat iedereen op zoek is naar informatie, maar dat het niet evident is om ver in de toekomst te kijken. Wel is duidelijk dat meerdere Europese lidstaten ook inzetten op het openen van nieuwe markten, om zeker te zijn dat de impact van de Brexit kan geminimaliseerd worden.

Dat Brexit op termijn een daling mee kan brengen van de globale EU-export naar de Britse markt is meer dan waarschijnlijk. Ruwweg wordt rekening gehouden met een teruggang van zelfs 5%. ■ (Bronnen: Bron: Eurostat + bewerkingen VLAM, Copa, AIPH)